

Szerkesztőség:

Arad, Acsev.-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.
Bulev. Regele Ferdinand 4/22.
(József főherceg-ut.)

Sürgőny cím: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre ... .. 846 Lej.
Fél évre . . . . . 420 Lej.
Negyed évre ... .. 216 Lej.
Havonta ... .. 70 Lej

Hirdetések díjszabás szerint.

Egyes szám ára 4 lej,
vasárnap 5 lej.

Bucurestiben 50 banival több

Választás után

vagyunk, a szavazók túl vannak az alkotmányos jog gyakorlásán, a jelöltek is a győzelem elkönnyülésén. Most már csak a mérleget kell megcsinálni: mi a nyereség a választásból és felelni kell az önkéntelenül jövő kérdésekre — mi lesz a következménye a győzelemnek és a vereségnek. Hetekkel ezelőtt a mezőgazdasági kamarai választás belesodródott a politika izzó hangulatába. Ez a kimondottan mezőgazdasági tömörülés elsőrendűen fontos politikai tényezővé avaszkodott és a pártok hegemonia-kérdést csináltak abból, hogy milyen politikai mentalitású férfiak kezébe kerüljön az agrárkérdés ügyének intézése. Egymásután jelentek meg nyilatkozatok, amelyek odakonkludáltak, hogy ez a választás tulajdonképpen nem is egyéb, mint előrevetett sugara az eljövendő parlamenti választásoknak, tehát tulajdonképpen erőpróba. És most, a választás után megint hallatszanak hangok, hogy a győzelem egyben politikai győzelem is. Csodálatos, a mezőgazdasági kamaráról, mint az ország termelését előmozdító és intéző szervezetről senki nem beszél.

Kormánypártiak azt vallják, hogy a kormány helyzetét nem ingathatja meg egy kimondottan szakintézmény jelöltjeinek sikere vagy sikertelensége. A kormányt csak a parlament bukthathatja meg, tekintet nélkül arra, hogy milyen pártállású emberek ülnek valamilyen kamarában többségben. Az ellenzék vezetői ellenkező véleményen vannak és a mostani sikerből már a jövőre kombinálnak. A magyar kisebbség nem csatlakozhat egyik felfogáshoz sem és ennél a kérdésnél csak utalhat a kereskedelmi és iparkamarákra, amelyek minden időben autonóm testületek voltak, nem váfhattak engedelmessé szervévé semmilyen kormánynak sem és a mindenkori uralkomók előtt is közömbös volt, hogy ellenzéki vagy aulikus felfogású polgárok voltak ennek a testületnek tagjai. Az iparkamara csak az ipar és kereskedelem ügyeit intézte és kormányváltozások nem érintették komolyan sokasára. A mezőgazdasági kamara, amely szervezetében hasonló az iparkamarához, szintén függetlenül kell, hogy álljon a kormánytól és nem hihető, hogy a kamara tagjai az agrárkérdést elhanyagolják a napi politika előnyére. Különben ezt a kérdést találóan jellemzi dr. Ispravnik Sever aradi ügyvéd. Liberális-párti vezér nyilatkozata, aki ilyennek látja a helyzetet:

— Ez nem politika és így politikai következményei sem lehet-

nek. A választások lezajlottak s az ellenzéki lista kapta meg a többséget, tehát ők kerülnek be a kamarába. A kamara olyan intézmény, amely csak mezőgazdasági szakkérdésekkel foglalkozik és így nem is politizál, de meg politikai befolyása amúgy sem lenne. Tehát a kamarai választások és azok eredményeinek — még egyszer hangsúlyozom, — semmiféle politikai következményei nem lesznek, s a liberális pártra sem lehetnek kihatással.

Georgescu prefektus, Alföldy Pál, dr. Ispravnic liberális-párti és Marsieu dr. ellenzéki vezér nyilatkoznak a lefolyt választásról. — Hötzendorfi Conrad meghalt. — A bezdini zárda ötszázéves jubileuma. — A tegnapi orkán áldozata. — Vakmerő betörés az aradi izr. hitközségnél. — „Szellemesen betörni csak kevesen tudnak.“

Győzött az ellenzéki lista.

5964 szavazat a liberális, 6126 az ellenzéki listára esett. — 102 szavazattal győzött az ellenzéki lista. — A Bánátban is az ellenzékiek győztek.

(Saját tudósítónktól.) Ma délután öt órakor hirdette ki az aradi törvényszéken Simionescu Constantiu törvényszéki elnök a mezőgazdasági kamaraválasztások pontos és részletes eredményét. A kihirdetésen megjelent a nemzeti és parasztpárt jelöltjeiből alakult delegáció dr. Marsieu Jusztin aradi ügyvéd vezetésével és a sajtó képviselői. Simionescu Constantiu első sorban bejelentette, hogy Arad megyében összesen 5964 szavazat esett a liberális és 6126 szavazat a nemzeti-parasztpárt listájára, tehát a megyében a nemzeti-parasztpárt listájának jelöltjeit megválasztották jelenti ki. Ezután rátért a részletezésre, amely szerint Aradon 1761 szavazó közül 1557-en szavaztak, ebből a választás során megsemmisítettek 8 szavazatot, az urnák felbontása alkalmával 39-et mint szabálytalant. A liberálisokra 883 szavazat, a nemzetiokra 627 szavazat esett. Butemben 2311 közül 1325 szavazott, a választás során 24, az urna felbontásakor 28 szavazatot semmisítettek meg, a liberálisokra 591, a nemzetiokra 682 szavazat esett. Chisinau (Kisjenőn) 3423 közül 2330 szavazott. Ebből 75 a választás alatt,

Ez egy kormánypárti vezető-politikus véleménye. Mi a magunk részéről csak azt jegyezzük meg, hogy sajnálatos tünet az, ha egy országban tulteng a politika s azt beleviszik a gazdasági életbe is, amely közeli rokonságban áll a polgárság millióinak kenyerével. Erre az országra sokkal áldásosabb lenne kevesebb politika és több józan gazdasági tudás. Akkor talán a valutánk se állana olyan mélyen a szerb és cseh valuták alatt.

nemzeti-parasztpárt 162 szavazattal győzött a mezőgazdasági kamarai választásokon. A kihirdetés után Simionescu Constantiu törvényszéki elnök üdvözölte a győztes pártot és annak megjelent delegáltjait, majd azok nevében dr. Marsieu Jusztin megköszönte az elnöknek azt a pártatlanságot és igazságosságot, mellyel a szavazásokat vezette. Simionescu elnök rövid beszédben megköszönte az elismerést, majd kihirdette, hogy augusztus 31-én hétfőn délelőtt 10 órakor alakult meg az aradi prefektúrán az arad megyei gazdasági kamara.

A győztes lista.

A győztes arad megyei lista a következő: Dragon Mitru, Nadlac, Imbroane Constantiu, Gáj, Raicu Luca, Arad, Memetea Ioan, Chisineu, Marsieu Jusztin dr., Arad, Burza Ioan, Pamota, Borneas Julian dr., Arad, Ruia George, Buteni, Vormittag Ioan, Glogovat, Russu Iova, Ineu, Miclosi Emil dr., Arad, Mica Mitru, Moroda, Harsanyi Istvan, Magyarpecska, Lutai Cornel dr., Arad, Bogdan Pavel, Iosaseni, Marza Simon, Minis.

A temesmegyei eredmény.

Temesváron a törvényszéki elnök ma hirdette ki a választási eredményt, amely szintén az ellenzéki pártok győzelméről számolt be. A részletes eredmény a következő:

Vingán: Liberális-lista 589, ellenzéki lista 1674, megsemmisítve 59. Rékason: Liberális-lista 442, ellenzéki-lista 861, megsemmisítve 128. Ujaradon: Liberális-lista 206, ellenzéki-lista 960, megsemmisítve 47. Buziásfürdőn: Liberális-lista 318, ellenzéki-lista 1753, megsemmisítve 184. Csákon: Liberális-lista 636, ellenzéki-lista 1351, megsemmisítve 37. Zombo-lyán: Liberális-lista 208, ellenzéki-lista 934, megsemmisítve 180. Billéden: Liberális-lista 920, ellenzéki-lista 1325. Dettán: Liberális-lista 933, ellenzéki-lista 753, megsemmisítve 89. Lippán: Liberális-lista 375, ellenzéki-lista 1161, megsemmisítve 116. Szentmiklóson: Liberális-lista 796, ellenzéki-lista 1466, megsemmisítve 32.

Temesmegyében a tizenegy járásbírósi székhelyen összesen szavaztak: a liberális-listára 6295-en, az ellenzéki-listára pedig

B.679-en. Megsemmisítettek 1037 szavazatot. A győzelmesen kikérült ellenzéki-listán a következők voltak a jelöltek Ciobanu Aurél úr., Blaskovics Ferenc, Csiki Gyula, Vidrihan Stan, Reitter Imre, Serban Viktor, Wendel János, Prohaska Hugó, Iorgulescu Spiridon, Pierre János, Rieser József, Jebelean János, Krämer András, Neamtan János, Bosiocu Achim, Blădanu Pál és Jovi György.

Hírek az erdélyi választási frontról.

Déván ma hirdették ki a harnyadmegyei választások eredményét. Ezek szerint a liberális-listára esett 2836, az ellenzékre 12.251 szavazat.

Lugojon szintén az ellenzéki lista győzött. Pontos számadatok Krassósörény mezvénél még hiányoznak.

Erdély és a régi királyság többi részéből a vihar következtében előállott telefon és táviróvonalzavar miatt nem érkezett hivatalos jelentés a választási eredményekről. Magánforrásból származó hírek szerint Bihar megyében a liberális-lista győzött, miután az ellenzéki jelölést formahiba miatt visszautasították. Ugyancsak a liberális-lista győzött Fogaras, Kolozs, Alsófehér és Háromszék megyékben. A szövetséget ellenzéki pártok olyan értesítést kaptak, hogy Besszarábiában a parasztpárt győzött, ezt a hírt azonban fenntartással kell fogadni, amíg a pontos eredmény meg nem érkezik.

A minorita-rend harca a görög katolikus egyházzal.

A cluji minorita-templom sorsa. — Rosszul informáltak a pápát. — Orlich Alfonzó a pápa elé terjeszti a vitás ügyet.

(Saját tudósítónktól.) Ma délután az aradi minorita-rendház vezetőségénél megjelent egy balázsfalvai görög katolikus kanonok s hivatkozva egy pápai rendelkezésre, kérte az aradi minoritákat, hogy a cluji (kolozsvári) rendházat és templomot adják át a görög katolikus egyháznak. Ennek a különös látogatásnak és kérésnek érdekes előzményei még a román csapatok Erdélybe való bevonulásának idejébe nyúlnak vissza. Amikor a román csapatok bevonulásának híre megérkezett Kolozsvárra, tömegesen hagyták el a várost a lakosok és úgy Kolozsvárról, mint Marosvásárhelyről elmenekültek a minorita rendház lelkesei és növendékei is. A lakóhelyük felhagyása után a város elfoglalta a cluji minorita-rendházat és abban egy női penzionátust rendeztek be. Amikor némileg konszolidálódtak az állapotok, az erdélyi minoriták ismét birtokukba akarták venni a rendházat és ebben az irányban többször fordultak az illetékes hatóságokhoz. Az intervenciók azonban eredménytelenek maradtak és kénytelenek voltak a minoriták eme legfontosabb centrumát továbbra is a női penzió rendelkezésére hagyni. A cluji minorita rendfőnök lakását is lefoglalták s a rendfőnök kénytelen volt a sekrestyébe költözni. A cluji rendházban vannak még

ma is a minoriták összes bútorai, kegyzserei és egyéb értékei.

A görög katolikus egyház, valószínűleg abban a hitben, hogy a minoritáknak nincsen szükségük a cluji rendházra és templomra, kéréssel fordult a római rendi generálishoz, hogy a rendházat adja át nekik, vagy legalább időközönként tarthassanak istentiszteleteket, mert az erdélyi minoritáknak nincsen szükségük a cluji rendházra. Ugyanekkor a minoriták kéréssel fordultak Rómába, hogy onnan történjen intézkedés a rendház és a templom visszaadása érdekében. Amint később kiderült, ez a kérés nem jutott el Rómába. Ezzel magyarázható meg az, hogy a rendi generális teljesítette a görög katolikus egyház kérését és vasárnaponként a templomot átadta a görög katolikus hívőknek. A minoriták további intervenciói, minden eredmény nélkül maradtak és egyelőre semmi remény nem mutatkozott, hogy visszakapják jogos tulajdonukat. A görög katolikusok később küldöttül jelenkeztek a pápánál és kérték a rendház és templom teljes átadásának elrendelését. Hivatkoztak arra, hogy a cluji katolikus hívőknek megfelelő mennyiségű templom áll rendelkezésükre és bizonyították, hogy a minoriták még nem foglalták el a tulajdonukat képező rendházat és templomot, ezt azzal magyarázták, hogy azok teljesen felelőssé váltak a római katolikusok részére. A pápa teljesítette a kérést és elrendelte, hogy a minori-

ták adják át a görög katolikus egyháznak a cluji templomot és rendházat.

Az erdélyi minoritáknak nem állott módjukban ennek a rendelkezésnek elejét venni és amikor Rómával létre jött a rendes összeköttetés, már késő volt megjelent a pápai rendelet.

Dr. Orlich Alfonzó római minorita-rendi generális a napokban Clujon tartózkodott és előzetes figyelemre méltó megvizsgálta ezt a különös vitás ügyet. A generális kijelentette, hogy a tapasztalatairól jelentést tesz a pápának. Cluji tartózkodása alatt 3500 aláírással kérvényt nyújtottak át a katolikus hívők a generálisnak, hogy az erdélyi magyar katolikusoknak létezőké a minorita templom és rendház visszaadása. Aláíratosam kérték a pápát rosszul informáltságon alapuló rendelkezésnek visszavonására. Dr. Orlich Alfonzó megígérte, hogy a kérést leteszi a pápa asztalára. A balázsfalvai görög katolikus kanonok kérésére a minorita-rend vezetői kijelentették, hogy azt egyelőre nem teljesíthetik, mert a minoriták bútorai és kegyzserei még a rendházban és templomban vannak elhelyezve. A római és görög katolikus egyházak érdekes harcát a cluji rendházért és templomért érthető izgalommal kísérik mindkét egyház hívői.

Arczbörkiütések

A Cadum-kendőcs a bőr minden irritációját vagy daganatát enyhíti és gyógyítja. Rendes álmot biztosít azoknak, akik évek óta bőrbajban szenvednek. Sok szenvedést kikerülünk, ha idejében használjuk a Cadum-kendőcsöt egzéma, bőrképzések, viszkettség, genyedt sebek, himlő, orbánc, var, furunkulózis ellen. Kapható: gyógyszerárakban és drogériákban. — Nagyban: a Standard drogériában Budapest.

TARCA

„Szellemesen betörni csak kevesen tudnak.”

Mac Namara a leg szenálisabb betörő. — Akivel még a vizsgálóbíró is kezelt fog.

Newyorkból jelentik: A napokban az elmirai börtönt egy kőössesápadt, de biztos felépésű ur hagyta el. Barátságosan bucsuzott el a fogház igazgatótól, aki némi ünnepelességgel köszöntötte: — A viszontlátásra Namara ur!

Ez a körülbelül 50 éves úriember Amerikának egyik leg szenálisabb betörője volt. Mac Namara — ez a teljes neve — kétsége nélkül minden gazembersége ellenére bizonyos népszerűségnek örvendett. Bűncselekményeinek számát pontosan senki sem tudja. Utolsó fogházbüntetését három különböző esetiért illette le, több cselekedetet nem sikerült rábizonyítani. A tárgyaláson kedves mosollyal mondta: — Uram, én nem árulok el semmit. Önök azért húznak az államról magas fizetést, hogy nyozozzanak. Teljesítésk kötelességük. A három eset közül az első a következőképpen történt:

Egy szép napon, röviddel az amerikai katonák háborúból való visszatérése után, Csikágó legelőkelőbb szűkületében, a „Palmer

House Hotelben” egy kapitány jelent meg. — Egy szobát kérek, két ágygyal — mondta. — A hevem Monsloy. — A feleségemet várom, aki délután érkezik meg. Most azonban némi dolgom van, ha ő megérkezik, segítsenek neki a kipakkolásnál, mert sok holmit hoz magával. Ezzel a kapitány sarkantyupengés közben távozott. Ugyanezen délután az egyik nagy bank hívta fel a szállodát. — Halló, itt a Travellers Trust Company. Monsloy kapitány megbízott bennünket, hogy felesége számára ötezer dollárt utaljunk át a szállóba. Ő maga sürgős üzleti ügyekben kénytelen volt elutazni. Kérem erről értesíteni majd a feleségét. Rendben van? — Igen — volt a válasz. Nemsokára egy elegáns hölgy érkezett meg a szállóba. — Mrs. Monsloy vagyok. Megjött már a férjem? — Igen, de már el is utazott. — Gondoltam, — felelte a hölgy — de pénzt bizonyára hagyott a számomra. — Igen — felelte a portás — a Travellers Trust Company 5000 dollárt utal át. — Igen, ott van folyó számlánk — ezzel levágta magát egy pamlagra és várt. Végre félórás várakozás után így szólt: — Ez már igazán ürhetetlen! Még mindig nincs itt a bankszolgá. Kérem, hívja fel a bankot. — Azonnal, asszonyom! Megvan! Monsloy asszony pár perc múlva megnyugodva tért vissza a telefonfülkéből. — Na, végre megvan.

De még sok bevásárlást kell eszközölnöm, kérem, adjanak addig míg itt lesz a pénz valamit csekély séget, mondjuk 1000 dollárt, talán elég lesz. A gyakorlatot szemű hivatalnok egy pillantást vetett az elegáns toalettire s szolgálatkészen adta át nyugta ellenében az 1000 dollárt. A forgóajtó fordult, a hölgy kiinn volt az utcán. — Egyik óra telt a másik után, este lett, éjszaka, sőt szokás szerint a reggel is beköszöntött, a hölgy azonban még mindig nem tért vissza. Sem a hölgy, sem a kapitány, sem az 1000 dollár. Másnap reggel felhívták a szállóból a bankot, természetesen ott az 5000 dolláros átutalásról és a Monsloy névről semmit sem tudtak. Izgatottan rohant fel a szálló személyzete a kapitány szobájába. — Vajjon ér-e 1000 dollárt a kofferek tarialma? A kofferekben ócska újságpapírok voltak. Ezalatt pedig Mac Namara kapitány ur és bájos neje, Mary Bush, egy kikopott varieté-csillag már messze jártak.

A második eset is érdekes. A newyorki „Clayton & Horns” bank általában ismert. Ezt a bankházat tisztelte meg egyszer érdekes körülmények között Mac Namara ur. Az egyik tulajdonos, Frank P. Horns nyugodtan szivarozott irodájában, amikor az egyik borpárnás ajtón bejelentés nélkül egy derültképi, monoklis úriember lépett be. — Jónapot, kedves Frank, fogadni merek, nem

ismer meg.

— Nyert! — felelte a bankár.

— Ugye mondtam. Én vagyok John! Elisabethnek, nejednek unokájának.

— Ugy! Szervusz! — szölt a bankár és a legnyájasabb mosollyal üdvözölte hirtelen támadt rokonát. Ezután mindketten rágyújtottak és „John” a következő mesébe kezdett:

— Nagyszerű üzlettervekkel jöttem, de az ügy érdeke azt kívánja, hogy ittlétem titokban maradjon. Elisabeth elkísért és lenn vár. Légy szives értesít őt megismerkedésünkről s hívd fel, ha hozzá vegyen részt tanácskozásunkon. A bankár lement. Mac Namara csak húzta az időt s kedvező pillanatra várt, amikor revolverével egy lehetőleg magasabb összeget szorítson ki „az alkalmi rokonból”. Azonban még a véletlen is kedvezett neki. Gyakorlott szemé észrevette, hogy a safé kulcsa a zárban lóg és ezért változtatott tervén, eltávolítva a bankárt. Néhány pillanat múlva Namara is követte a bankárt 6400 dolláros kis teherrel súlyosabban. Mikor a hűledező Horn visszatért, hogy nem találja feleségét, sem a rokonát, Namara már messze járt. A „kedves ismeretlen” és a 6400 dollár együtt távoztak a hiten.

A harmadik eset: Néhány nappal elfogatása előtt rabolta ki Mac Namara az egyik legnagyobb ékszerárházat, Elbujt egy katon-

Hötendorfi Conrad meghalt.

A volt osztrák-magyar vezérkari főnök halála.

(Saját tudósítónktól.) Szükszavú távirat jelenti Bécsből, hogy Hötendorfi Conrad Ferenc, a háboru alatt az Osztrák-Magyar monarchia hadseregparancsnoka, tegnap az ausztriai Megenthein fürdőhelyen agyvérzés következtében hirtelen meghalt. Hötendorfi Conrad kora reggeltől késő estig dolgozott a világháboru történetén és munka közben érte a halál.

Hötendorfi Conrad Ferenc 1852-ben született, tehát 73 évet élt. 1906-ban nevezték ki az osztrák-magyar hadsereg vezérkari főnökévé és bizalmasa volt a meggyilkolt Ferenc Ferdinándnak. A világháboru alatt a monarchia hadseregének a vezére. Conrad már 1907-ben és 1909-ben preventív háborút akart indítani Olaszország ellen, a monarchia békebarátai azonban elsimították a háborus veszedelmet. A háboru alatt 1917. márciusában Hötendorfi Conraddal felmentették a vezérkari főnökségtől, mert Károly királlyal ellentétei támadtak. 1917-18-ban a tiroli front parancsnoka és sikertelen hadműveletei okozták a piavei katasztrófát és a frontösszeomlást. „Aus meiner Dienstzeit“ címen néhány év előtt megírta az emlékiratait. 1918. óta Tirolban élt. A világháboru egyetemes történetének megírásán dolgozott hallatlan szorgalommal. Megentheim fürdőre tulajdonképpen pihenő utazott, de munkához szokott emberként tovább dolgozott lázasan és munka közben érte a hirtelen halál is. A temetése iránt még nem történtek intézkedések.

mas jégszekerénybe és bezáratta magát éjjelre. Zárás után szépen kiszállott, de pechére szembentárlta magát az éjjeli őrről. Namara nem jött zavaiba, előhuzott egy zsebikendőt és így szölt éjjeli társához.

— Engedd meg, hogy megörüljem orrodát. Ugyanebben a pillanatban kloroformos zsebikendőt tett az arcához és az éjjeli őrt a boldogok álmát aludta. Ezuttal 18 ezer dolláros kis összeg volt Mac Namara zseniális trükkjének zsákmanya.

Nemsokára azonban elérte őt is, mint mindenkit, ezen a téren, végzetes — az asszony formájában. Namara ugyanis meguntta hársógesz segítőtársát és barátját, aki szörnyű dühében felledte Namara rejtékét.

Maguk a detektívek is zavarba jöttek, amikor Namarát elfogták, oly biztonsággal mosolygott kezeszükérdéseik felett, hogy azt kezdtek hinni, beugratták őket. Az újjilyenomatok azonban egyeztek és végre mégis letartóztatták.

A tárgyalásán nagy előkészítéssel fejtegette, hogy az előkelő betűs nem lebecsülendő foglalkozás. — Szellemesen betörni, bíró uraim, mondta — az emberek közül csak kevesen tudnak.

Amikor pedig bevomult börtönébe, első kívánsága az volt, hogy egy kis parfümöt, bocsássanak rendelkezésére, mert nem állhatja a kellemetlen illatot. Amilyen zseniális volt, megérdemelte. Megadták neki.

Georgescu prefektus, Alföldy Pál, dr. Ispravnic liberális-párti és dr. Marsien ellenzéki vezér nyilatkoznak a lefolyt választásokról.

(Saját tudósítónktól.) Nagy meglepetést keltett a mezőgazdasági kamara tegnap lefolyt választásainak végeredménye, mely az ellenzék győelmét jelenti. A hivatalos kormánylista, amelyen a magyarság két jelöltje is szerepelt, alig néhány szavazattal kisebbségben maradt az ellenzék listájával szemben. Könnyen lehetséges, hogy ennek a választásnak még messze kiható következményei lesznek és éppen ezért szükségesnek tartottuk a választás eredményének megvilágítását minden szempontból. Felkerestük mindazokat, akik a választás irányításában résztvettek és az alábbiakban adjuk véleményüket a kamarai választásokról s azok várható következményeiről. Munkatársunk először

Georgescu János

Közigazgatási vezérfelügyelőnél, Aradvármegye és a város prefektusánál, a kormány aradi expozensénél járt, aki éppen akkor kerette magához Alföldy Pált, az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület igazgatóját, a liberális-magyar lista egyik jelöltjét. Az igazgatóval folytatott megbeszélés során a prefektus kijelentette, hogy a magyar jelöltek ottani nem érheti az eredmény miatt, mert mindent megtettek, hogy a listát győzelemre segítsék és látta, hogy a magyar gazdatiszadalom szinte egyöntetűen sorakozott fel mögöttük. A liberális-magyar lista háttérbe szorulásának más okai vannak. A most megválasztott mezőgazdasági kamarát, amelynek tizenhét választott és 11 kinevezett tagja van, már össze is hívták s az nyolc nap múlva össze is fog ülni. A kamarának tagja a prefektus is. Egyebekben a prefektus nem tartja különben sem reálisnak a választás eredményét, mert több helyen nem juthattak a szavazóurnákhoz a liberális szavazók a rosszul összeállított sorrend és a korai záróra miatt.

Alföldy Pál igazgató

az egyik magyar jelölt a következőket mondja a választásokról:

— Többet nem tehetünk! Tudom, hogy a magyar gazdák tömege mögöttünk állott és így rajtunk nem mulhatott, hogy nem a mi listánk aratott győzelmet. Az ellenzék győzelemre jutott listájában nem látom azokat a neveket, amelyek szakértelmet és a kamarai munkaképességét jelentenék. Győzött az ellenzék listája, aminek igen sok oka van, de ezeket felsorolni most már késő lenne. Tegnap délután öt órakor autombil küldtek értem, hogy azonnali menjek ki Pécskára, mert a mi választóinkat nem engedik leszavazni. Ki is mentem és beszéltem a magyarpécskaiakkal, akik a

legfeljesebb hangulatban fogadtak és kijelentették, hogy hajlandók akár reggelig is a szavazóhelyiség előtt állani, csak engedjék őket leszavazni. Nyolc órakor azonban záróra volt és addig alig néhányan jutottak csak az urnákhoz.

Dr. Ispravnic Sever ügyvéd

az aradi liberális párt egyik vezetője, aki ezuttal a választásokat irányította, a következőket jelezte ki véleményét a választások eredményéről:

— Az ellenzék szavazatainak többségét annak tulajdonítom, hogy a választás adminisztratív szempontból nem volt és nem is lehetett jól előkészítve. Az adminisztratív szempontok előkészítésének hiánya ezuttal a bíróságok hibája, amelyek még gyakorlatlanok ebben a tekintetben. A mezőgazdasági kamarai választásokra vonatkozó törvény nagy ugrást jelentett és így nem is volt meg az átmenet, nem volt idő a fejlődésre. A lajstromos szavazásnak ez a rendszere és a titkoság még korai dolog. Nem a parasztság, de még a járásbírók sem szerezhettek még rutint az ilyen rendszerű választások lebonyolításában. Aradon 1600 szavazó szavazott le este háromnegyed hat óráig teljesen zavartalanul és minden incidens nélkül. Leszavazott mindenki, mert Széll táblabíró, igazán kiváló érzékkel vezette a választást. Széll táblabíró a románoknak románul, a magyarnak magyarul és a németnek németül magyarázta meg a szavazás módját és így mindenki hamarosan leadta szavazatát. Lőrinczy borosjenői vezetőjárásbíró azonban a nyelvtudás hiánya miatt csak igen nehézkesen érintkezhetett a választókkal és ezzel is késleltette a szavazások lefolytatását, s számos félreértést idézett elő. A radnai járásban hét község nem tudott leszavazni a korai záróra miatt, pedig ezek a községek mind a liberális-magyar lista mellett állottak. Mondorlak, Csicsér, Szabadhely, Gyorok Ménes és Kuvin nem szavazhattak le.

A titkos választás nem felel meg a romániai viszonyoknak.

— A legszembeeszkőbb azonban a korai záróra hátránya és a rutin hiánya Pécskán, ahol Istratescu járásbíró vezette a választásokat. A késő délutáni órákban a járás két legnagyobb községe: Opécska és Magyarpécska még nem szavaztak le. A választásokat vezető Istratescu akkor úgy határozott, hogy Opécska kerül először sorra, ahol az ellenzék erősebb. Így is történt és este nyolc óra előtt kerültek sorra a magyarpécskaiak, akik 550 szavazat fölött rendelkeztek, de nyolc óráig csak hetvenen tudtak leszavazni. A többiek a záróra miatt elesnek a szavazástól, pedig kivétel nélkül a liberális-magyar lista mellett akartak leadni voksukat. Ezek a körülmények hiusították meg fölényes győzelmünket. A mostani választások beigazolták, hogy a járásbírók székelyén való szavazás és a titkos-

ság nem felelnek meg a romániai viszonyoknak. A titkos választás egészen új a romániai választó számára, akit éppen ennek magyarázatával könnyen félrevezetnek és a legutolsó pillanatban is eltántorítanak eredeti elhatározásától. A geográfiai viszonyokkal sem számol a törvény, mert Aradmegyének is vannak részei, ahol lehetetlen egy nap alatt megjárni a választás színhelyét. Zám környékén vannak községek, amelyekből a legjobb és defektmentes autóbilon sem lehet megközelíteni négy-öt órán belül a járás székhelyét. A sok ellenünk dolgozó körülmény dacára is csak a legkisebb szótöbbséggel maradtunk le és ha ezek nincsenek, akkor fölényesen győzünk.

Mit mond az ellenzéki vezér?

Dr. Marsieu Justin, az aradi ügyvédi kamara dékánja, az egyesült nemzeti és parasztpárt egyik vezére és kamarai képviselője a következőkben foglalta össze véleményét:

— A liberálisok fognak még sokkal nagyobb meglepetésben is részesülni. A liberálisoknak az a panasza, hogy szavazóik tekintélyes része nem juthatott az urnákhoz és ezért veszítették el a csatát, nem sok alappal bír. Különben az eddig beérkezett jelentések szerint nemcsak Aradmegyében, hanem mindenütt Erdélyben és az ország többi részeiben is tekintélyes győzelmet arattunk. Azt hiszem, hogy ezek után a kormány nem nagyon fog sietni a többi választásokkal, így a községekkel sem, mert nagyon jól tudja, hogy mi fog következni. Beismerem, hogy Vormittag János glogováci bíró, aki a mi listánk sváb jelöltje volt, nem tette le annak idején a hűségesküt, de nem ő az egyetlen ilyen bíró Aradmegyében.

— A baptistaság vádjára csak azt felelhetem, hogy ez csak használt nekünk, mert legalább kétezeröt száz szavazót hozott számunkra. A választásokat mi nem felekezeti alapon intéztük.

A bezdini zárda ötszázéves jubileuma.

A romániai szerbség nagy ünnepre készül.

(Saját tudósítónktól.) Holnap nagy ünnepségekben lesz részük az ország görög keleti vallású szerbjeinek. A bezdini szerb zárda ünnepli ugyanis fennállásának ötszáz éves ünnepét. A zárdat 1425. év nyarán építették Jaksics testvérek és azóta tölt be fontos egyházi és kulturális missziót a Bánát szerbségének életében. A jubiláris ünnepségek holnap, pénteken lesznek megtartva és egybeesnek a szerb Nagyboldogasszony napjával. Ez alkalommal Bezdinben népcs bucsu is lesz, ahová az összes romániai szerb egyházak hívói zarándokutak tesznek.

A bucsu és a zárda jubiláris ünnepségén részt vesznek az összes romániai szerb papok, élükön dr. Nikolic István timisoarai püspökkel. Az ünnepélyes szentmisét is a timisoarai püspök celebrálja az összpapság részvételével. A zarándokutára Aradról is nagyon sokan mennek a szerbek közül és a bezdini zárda emlékünnepeyén ugyszólván teljes számmal fog résztvenni az aradi szerb intelligencia is. A bezdini ünnepségekhez öt-hatezer zarándok érkezését várják.

Óskori ásatások Aradmegyében.

Kutatás az erdélyi ősember után.

Roska Márton dr. professzor, aki évtizedek óta nagy tudományos apparátussal és szívós energiával kutatja Erdélyben az ősember nyomait, az idén Menyházán és Jósászhelyen végzett ebben az irányban fontos előmunkálatokat. Menyházán négy barlangban és a jósászhelyi terrázon kutató árkokat ásatott a múlt héten s már két-három ásonyomnyira a vízözön előtti (jégkorszak) ősember biztos nyomaira bukkant. Érdekes, hogy Roska professzort a román Cremeneasa, tűzköhatár elnevezés tette figyelmesé a jósászhelyi terrászra, mely Erdélyben az ősember legrégebb (diluvium eleje) nyomát takarja. A professzor biztosan hiszi, hogy a jövőre meginduló teljes feltárás ősemberi csontokat is hoz majd felszínre, mert a talált barlangmedve és oroszlán csontvázrészek nagyon ép tartásúak. A remélt lelet, mint a Meandri völgyével egykoru, tudományos szenzáció volna. Az ásatásoknál a várost és megyét Nichi Lázár dr. kulturpalotai igazgató, az aradi Kölcsey-egyesületi Schweitzer József dr. főgimnáziumi tanár képviselte. A város, megye és az egyesület tekintélyes összeggel tette lehetővé a kutatást, Menyházán pedig Cavallik főrdőigazgató által segítette elő a tudományos ügyet, hogy ingyen lakást bocsátott a kutatók rendelkezésére.

STINIAZSÉ MŰVÉSZET

Lengyel Irén aradi bucsuestjén az Antónia II-ik felvonása kerül színre, amely alkalommal Szendrey Misi is fellép Tamásy Gyuri szerepében, de játszanak még a darab keretében Gömöri Emma, Lóránt Erzsébet, Harmath Jolán, Földes Miska, Kallós József, Kassay és a cigányprimás Kőrösi Dudus lesz. Teljesen új magánszámokat adnak elő Lengyel Irén, Győző Alfréd. Róna Dezső, ezeken kívül művészi szenzációt is tartogat a rendezőség. Jegyeket a szombati este a téli színház pénztárában lehet váltani.

Fekete Tivadar „Szerzői-Est”-je az aradi Kulturpalotában szeptember 12-én lesz, este 9 órai kezdettel. Az idei koncertszereplőket a költő felolvasóestje nyitja meg olyan szereplőkkel, akiknek föllépése forró művészi elemény lesz. Új és régi verseket énekelnek az aradi művészek, lesz irodalmi előadás, néhány szavalóművész interpretálja a költőt és klasszikus táncszám is beilleszkedik a pompás, nagyvárosi összeállítású műsorba. Jegyek péntektől kezdve Oláh könyvkereskedőnél.

„Itt az idő: leszámolni Abd el Krimmel.”

A spanyol diktátor harcias beszéde.

Madridből táviratozzák: A spanyol direktorium tegnap este ülést tartott Primo de Rivera elnöklésével és az ülésen nagyjelentőségű határozatokat hoztak. Az ülés után a diktátor nyilatkozott és kijelentette, hogy végleg eljött az ideje annak, hogy leszámoljanak Abd el Krimmel és megoldják a marokkói kérdést. Azonban ehhez szükséges, hogy Spanyolország a lehetőség határain belül erőltesse meg magát és hozzon áldozatokat. A franciákkal való közös hadműveletek eredményeképpen egyenként szakítják el Abd el Krimtől azokat a törzseket, amelyek segítik és élelmiszerekkel látják el a

hadműveleteket áteszik Abd el Krim területére. Az eddig aratott győzelmeket a franciákkal közösen aratott lukkosi győzelem betetőzi. A diktátor végül még kijelentette, hogy tíz nap múlva megindul az általános offenzíva. Ceutai jelentés szerint a marokkói spanyol zónában élénk katonai tevékenység folyik. Naponként érkeznek újabb erősítések, amelyekkel eddig a spanyol haderő százezer főre emelkedett.

Jeruzsálemből táviratozzák: Szíriában nem javult a helyzet eddig sem, sőt a druzok lázadása mindjobban terjed. Attól tartanak, hogy több bennszülött törzs is csatlakozik a lázadókhöz.

Vakmerő betörés az aradi izr. hitközségnél.

Ismeretlen tettesek kifurták a hitközségi iroda Wertheim-szekrényét. — Huszonkétezer lejt vittek el. — Biztos nyomon a rendőrség.

(Saját tudósítónktól.) Vakmerő betöréses kasszafurás történt ma az aradi izraelita hitközségnél. Ismeretlen tettesek az éjszakai órákban kifurták a hitközség pénztárhelyiségében levő pénzszekrényét és az ott található pénzt elvitték. A páratlan raffiniertával és ügyességgel végrehajtott betörésről a következőket jelentjük:

Widiczki Iváné a hitközségi épület házmesternője, aki egyben a hivatali helyiségek takarítását is végzi, ma reggel fél hét órákor szokása szerint felment az első emeleten levő irodahelyiségekbe. Meglepetve konstataálta, hogy az irodahelyiség ajtaja nyitva van. Rosszat sejtve, bement a belső helyiségbe, ahol iratok és levelek hevertek a földön. Innen a pénztárszobába ment, ahol legnagyobb meglepetésére a pénztárszekrényt tárva-nyitva találta. — A pénzszekrény belső trezortájtaja nyitva volt, az iratok a földön hevertek, a szobában mindenütt por és piszok. A megrémült asszony azonnal jelentette az eseményt a házban lakó Vajda József hitközségi főjegyzőnek, aki értesítette dr. Schütz Henrik hitközségi elnököt és Reich Jenő hitközségi pénztárost. A kora reggeli órákban gyorsan terjedt el a betörés híre a környéken és egymásután jöttek a kíváncsiak fel a hitközségi irodába, ahová azóta már meg is érkezett a rendőrségtől Jancu Traján büntügyi osztályfőnök, Rasztig István detektívőnök, Demetriad komisszár, Liceanu inspektor és még több rendőrtiszt és detektív. Később megérkezett Flótti Zamfir rendőrprefektus is. Megkezdődtek a kihallgatások és ezekből lassankint kialakult a tényállás.

Özvegy Mádý Adámné, a házban lakó borbélymesternő úgy tizenkét óra tájban két gyanús alakot látott az épület főkapujának az ajtaja előtt sétálgatni. Az ismeretlenek azután később a kapuhoz léptek és azt próbálták fessegetni. Az asszony kiment az udvarra, de nem mert a kapuhoz lépni, különben is azt vélte, hogy a házban lakó háztartási alkalmazottak udvarló akarnak bejutni az épületbe és „ő nem akart beleavatkozni a házmesternő dolgába”. Visszament lakásába, de rövid idő

múlva a nyugtalanságtól hájtva ismét kiment, de ekkor a kaput már zárva találta, az ismeretlenek eltűntek, de hallott valamilyen tompa meszt, olyant mintha kutya menne fel az emeletre. Miután a házban vényleg van egy nagy farkaskutya, nem tulajdonított nagyobb jelentőséget az egész dolognak, lefeküdt és másnap meglepődve vette tudomásul, hogy betörték a hitközségnél. A rendőrség kihallgatta Widiczki Iván házmestert is, aki azt vallotta, hogy éjszaka tizenkét óráig kétszer nyitotta ki a kaput a lakóknak és minden kapunyitáskor a zár még rendesen működött. Reggel fél hétkor azonban már nehezen fogott a kulcs, tehát tizenkettő után jöhettek be a betörők, akik a kulcsot csal nyitották ki a kaput és nyitás közben a zár megsérült. A rendőrség megállapítása szerint a betörők este tizenkettő után jöttek be és reggel három óráig dolgozhattak.

A pénzszekrény egy régebbi modellű „Wertheim-Wiese” gyártmány. Eklő része félg leeszítve, a két acéllemez között levő préselt hama kiszóródott a földre és a szobában levő tárgyakat teljesen belepte a finom por. A betörők az ugynevezett szakítókészekkel dolgoztak, felszakították a külső acéllemezt, a hamuréteg kiszóródott, azután elronották a zárat és ilyenmódon a kapcsoló acélzárnyelvek önmaguktól leestek. Amikor a külső ajtó nyitva volt, a belső trezortájtót álkulccsal kinyitották és az ott talált mintegy huszonkétezer lejt készpénzt elvitték. A szekrényben nagy összegekről szóló takarékkönyvek is voltak, de ezekhez a betörők nem nyultak, tudhatták, hogy a könyvek zárolt betéteket tartalmaznak, amiket csak elnöki aláírásra adnak ki a bankban. Ebben a pénzszekrényben volt a Vajda főjegyző szobájában levő Wertheim-szekrény ellenkulcsa. Kinyitották ezt is, majd megpróbálták ennek a szekrénynek a trezortájtát álkulccsal kinyitni, de a kulcs beletörtött. Erre vésővel akarták felfeszíteni a trezort, de ez nem sikerült nekik. Pedig ebben a szekrényben nagyértékű ékszerek voltak. Ez csak amellet bizonyít,

hogy a helyzettel teljesen ismerős betörők dolgoztak. A felkészített pénzszekrény mellett a földön betörőszerszámok hevertek, azonkívül találtak harisnyákat, amiből arra következtettek, hogy a betörők ezt húzták a kezükre, nehogy áruló ujjnyom maradjon utánuk. Találtak még egy román újságot és egy skatulya gyufát.

A házban lakók semmi zajt nem hallottak. A rendőrség a legnagyobb apparátussal megindította a nyomozást. Az a feltevés, hogy gyakorlati kasszafurók feszítették fel a pénzszekrényt, akik előbb alaposan tanulmányozták a terepet. Ma jelentkezett a rendőrségen Deutsch Lipót vendéglős, a kinek a hitközségi épülettel szemben van korcsmája és elmondotta, hogy tegnap és tegnapelőtt egy ember étkezett nála, akinél egy nagy börtarisznya volt, abban pedig különböző betörőszerszámok. Amikor érdeklődött, hogy mire kellenek neki ezek a furcsa dolgok, azt a választ kapta, hogy kőfaragó munkás és állást keres. A rendőrségnek az a gyanuja, hogy egy más többszörösen büntetett, ismert kasszafuró a tettes. A nyomozás ebben az irányban is megindult. A kár biztosítás útján megtérül.

Jugoszláviából küldtek szerb papokat Romániának Négy szerb tanító letette a lelkészi vizsgát.

(Saját tudósítónktól.) A romániai görög keleti szerb egyházmegyében nagy a lelkészhiány. Több parochián van már hosszabb idő óta a plébánosi állás üresedésben, amelyeket paphiány miatt nem tudnak betölteni. A lelkészhiányon a timisoarai görög keleti szerb püspökség úgy segít, hogy jelentkező szerb tanítókkal lelkészi tanfolyamot végeztetnek el, bizottság előtt vizsgát tételnek velük s azután pappá szentelve, plébániákhoz juttatják őket. Ilyen érdekes lelkészvizsga volt tegnap Timisoarán a szerb püspöki aulában.

Négy jugoszlávai szerb tanító tette le a lelkészi vizsgát, mindnyájan jó eredménnyel. A tanítókból papokká vált ifjak a következők: Szifniosz János zombori, Vidák Miklós gyulai, Zsorzs Milán szanádi és Popovics Miliszáv szerbszentiváni volt tanítók. A négy paptanítót a lelkészi vizsga eredményes letétele után átküldték a jugoszlávai Nagykikindára, ahol dr. Letics György ottant püspök fogja őket felszentelni. A lelkészvizsgáztató bizottságnak Timisoarán dr. Nikolics István timisoarai püspöki helynök, Koszics Szlobodán timisoarai belvárosi esperes-plébános és Kovincity Uros aradi esperes-plébános voltak a tagjai. A vizgabizottság tagjait és az ujdonsült lelkészeket timisoarai tartózkodásuk alatt Nikolics püspök látta vendégül. Felszentelésük után az új papok visszajönnek Romániába és plébánosokká nevezik ki őket.

HIREK

Aradiak és temesváriak Buziásiürdőben.

(Saját tudósítónktól.) Buziáson, az ország egyik leghíresebb fürdőhelyén, mint minden szezonban, az idén is pezsgő és zajló élet van. A fürdőt nemcsak az ország minden részének gyógyfürüst keresői látogatják, de igen tekintélyes számú külföldi fürdővendég is felkeresi évről-évre a buziási fürdőt. A fürdő legutolsó vendégkimutatásából kivonatoltuk az arad és timisoarai fürdővendégek névsorát, amelyet itt közlünk:

Aradról: *Mandula Sámuelné* leányával, *Farkas Sámuelné*, *Jóvanov Milica* magánzónó, *Kaumann Adolf* nyugdíjas, *Bräuner Vilmosné*, festő neje, *Székely Albert* fodrász, *Faug Mihály* nyugdíjas, *György Menyhért* vezérigazgató, *Sabsovics Bernát*. Timisoaráról: *Halbherr Henrik* magánzónó leányával, *Holmer Teréz* és leánya, *Bienenstock Jakabné* magánzónó, *Feuerlicht A.* kereskedő, *Olarta Chiwa* tisztviselő leányával, *Kohn Ignác* hivatalnok, *Ignatiel Katalina* tanítónő, *Girgeica Mária* tanítónő, *Rudnaru Pál* tanító és leánya, *Várady Aladár* hivatalnok, *Fischer Gyula* mechanikus, *Sándor Arnoldné* tisztviselő neje családjával, *Magdu Viktória* banktisztviselő, *Haasz Hermanné* tisztviselő neje, *Cichu Aurélné* tisztviselő neje, *Schönbrunn Jakab* és családja, *Schmer Miklós* hivatalnok, *Stefanescu János* soffőr családjával, dr. *István Péter* ügyvéd, *Kirchner Wilhelmina* szabónő, *Braunberg Ottóné* utazó neje leányával, *Schwartz Mór* nyugdíjas, *Grünberg Dávid* kereskedő.

— Arad megye prefektusa Bucarestben, *Georgescu János* közigazgatási vezérfelügyelő, Arad vármegye prefektusa ma este Bucarestbe utazott, ahol jelentést fog tenni a mezőgazdasági kamarai választások arad megyei lefolyásáról.

— Uj igazgató. A közoktatásügyi miniszter *Ugrin Vilmos* timisoarai polgári iskolai tanárt az ujaradi polgári iskola igazgatójává nevezte ki.

— Légmozgási minisztérium lesz Olaszországban. Rómából táviratozzák: A minisztertanács elhatározta, hogy külön légmozgási minisztériumot létesít, amelyet Mussolini miniszterelnök fog vezetni.

— Szerb plébánosválasztás. Vasárnap délelőtt szerb plébánosválasztás lesz *Satul-maren* (Temes-nagyfalun.) A plébános állásra ketten adták be pályázatukat: *Papin János* dentai plébános és *Miatov Koszta*, az eddigi adminisztrátor.

— GYERMEKKOCSIK, gyermekek székek nagy választékban *Hagadinsnél, Aradon.*

Franciaország lealkussza angol adósságait.

Kutatják a franciák fizetőképességét. — *Caillaux* eredmény nélkül tér haza.

Londonból táviratozzák: A londoni sajtó rendkívül élénken foglalkozik a most folyó angol-francia adósságok tárgyalásával. Lapjelentések szerint *Churchill* kincstári kancellár az Anglia eredeti huszmillió font sterling adósság-követelését tizenhatmillióra szállította le. *Caillaux*, francia pénzügyminiszter, azonban még ezt az összeget is sokalta a tárgyalások folyamán, mert túlmegegy Franciaország fizetőképességén. *Caillaux* egyik főkövetelése, hogy a tartozások kérdésének tárgyalásába vegyenek fel egy elvi rendelkezést, amely szerint Franciaország fizetőképessége időről-időre megvizsgálendő. A tizenhatmillió követeléssel szemben *Caillaux* csak tízmilliót ajánl fel készpénzben és kétmilliót jóvátételi fizetési bonokban. A tárgyaláson főképpen még arról folyt élénk vita, hogy miképpen lehetne a *Dawes*-terv alapján befolyó jövedelmek első részesedését a francia adósság törlesztésébe beleszámítani.

A párisi sajtó szerint *Churchill*

azt javasolta, hogy Franciaország 14 millió fontos évi fizetést teljesítsen, teljesen függetlenül a *Dawes*-terv végrehajtásából származó bevételektől. *Caillaux* ezt az ajánlatot nem fogadta el, mert semmiképpen nem akar tulmenni az évi tízmillión. Bizonyosra veszik, hogy *Caillaux* ma este vagy holnap dolgvégzetlenül tér vissza Párisba.

Párisból táviratozzák: A francia lapok berlini tudósítói jelentik lapjaiknak, hogy a francia választójegyzék német hivatalos körökben kedvező benyomást keltett. Ugy tudják, hogy a választójegyzék alapján már tárgyalások indultak meg arra vonatkozólag, szeptember végén vagy október elején üljön össze Lausanneban a konferencia, amely a biztonsági paktum letárgyalására hivatott. *Painlevé* miniszterelnök és *Briand* külügyminiszter ma váratlanul Párisba érkeztek azért, hogy a sajtót mielőbb informálják a választójegyzékkel kapcsolatos mérlegelésekről és lehetővé tegyék a jegyzéknek már csütörtökön való közzétételét.

Letartóztatták

a pénzügyigazgatóság sikkasztóit.

Lengyel György nőkre költötte el az idegen pénzt. — *Scheffer* mindent tagad. — Mi térül meg a kárból.

(Saját tudósítónktól.) Réselesen beszámoltunk mai számunkban arról a nagyszabású sikkasztásról, amelyet több adófizető róvására követett el az aradi pénzügyigazgatóság két megtevédt tisztviselője. Mintegy százezer lejt sikkasztott a két fiatalember egy fél esztendő alatt, az összeg egy részét azonban most, a sikkasztás felfedezése után visszafizették. A pénzügyigazgatóság a két tisztviselő ellen a mai napig nem tett feljelentést, azonban *Scheffer János* s *Lengyel György* ma délelőtt önként jelentkeztek a királyi ügyészségen, ahol kihallgatták őket és vallomásukról jegyzőkönyvet vettek fel. A kihallgatás befejezése után pedig *Glitta Ágoston* helyettes főügyész előzetes letartóztatásba helyezte mindkettőjüket és azonnal átkísértette őket az ügyészség fogházába. A vizsgálat során ma megjelent a vizsgálatot vezető egyik pénzügyigazgatósági fő-tisztviselő *Lengyel Györgynek*, a *Strada Cosbuc* (Wesselényi-ucca) 5. szám alatt levő lakásán, ahol *Lengyel* nevelőszüleinél lakott. A fő-tisztviselő pontos leltárt vett fel azokról a tárgyakról, amelyeket *Lengyel* a magáénak mondott és kihallgatta nevelőszüleit. *Lengyel* nevelőapja kijelentette, hogy a bemondott tárgyak tekintélyes része nem képezi *Lengyel* tulajdonát és így azok a perzsaszönye-

gök sem az övéi, amelyeket tegnap eladott egy helybeli szőnyegkereskedőnek s ezért a zár alá vett tárgyakra vonatkozóan visszakereseti igényt jelentett be. *Lengyel*, egy már évekkor ezelőtt elhunyt római katolikus plébános törvénytelen fia, aki *Lengyel* meg születése után kilépett a papságtól, mert megnősült és tanári diploma felett is rendelkezett. *Lengyel* édesapjának házasságából egy leánya is született, aki most megy férjhez és az örökség legnagyobb része az ő tulajdona. *Lengyel*ről különben megállapították azt is, hogy számos értékes tárgyat adott el már hónapokkal ezelőtt poton pénzért és ezeket az összegeket is elmulasztta. Leginkább nőkre költötte a pénzt és gyakran egyedül ment el egy aradi mulatóhelyre, ahol nőekkel vétette magát körül, akiknek azután minden csókért száz lejt adott. Egy aradi varrónőnek is udvarolt, akinek nemrégiben ajánlódkozta oda a plébános örökségéből származó hatalmas gramofont háromszáz lemezével együtt. *Lengyel* mindeket beismeri és csak *Scheffer János* tagad még. Nem akarja bevallani, hogy a sikkasztott pénzt mire költötte el. Állítólag ruhákat csináltatott belőle és nagy lakodalmi ünnepséget rendezett, amikor két hónappal ezelőtt megnősült. A vizsgálatot a pénzügyigazgatóság tovább folytatja.

— Meghalt a román cukorgyárak vezérigazgatója. Budapestről táviratozzák: *Arany Oszkár*, a régi királyságbeli *Cara Chitilában* levő cukorgyár és a romániai szindikalizált cukorgyárak vezérigazgatója Bucarestben szívszélhűdés következtében meghalt. Az elhunyt vezérigazgató holttestét Budapesre szállították, ahol csütörtökön délelőtt helyezik örök nyugalomra a *Kerepesi-uti* temetőben. *Arany Oszkár* valamikor rokoni szálak fűzték Aradhoz, azonban rokoni már esztendőkkor ezelőtt elszármaztak innen.

— Temetés. Augusztus 23-iki számunkban megírtuk *Reich Sándor* aradi nagykereskedőnek a *Wien* melletti *Badenben* bekövetkezett hirtelen halálát. Az elhunyt családja hazahozatta Aradra és temetése folyó hó 27-én lesz az aradi izraelita temető halottas házából. *Reich Sándor* haláláról a család és az alkalmazottai külön gyászjelentést adtak ki.

— Szerb kápolna épült Nagyszentmiklóson. Nagyszentmiklósról jelentik: *Dobrics Józsa* itteni dúsgazdag szerb földbirtokos díszes kápolnát építtetett, hogy a nagyszentmiklósi görög keleti szerbeknek külön templomuk legyen. A kápolnát *Dobrics* saját költségén rendezte be is és mindenféle kegyeszerrel ellátta. Felszentelése holnap, pénteken, szerb Nagyboldogasszony napján lesz. A felszentelés funkcióját *Kovincsity Uros* aradi esperes-plébános végzi *Jovanovic Szergiusz* ócsanádi plébános és *Popovic Mihutin* timisoarai diakonus segédletével.

— Finom levélpapírok Kerpelnél.

— A nemzetközi szociálista kongresszus a nyolcórás munkaidő mellett. *Marseilleből* táviratozzák: A nemzetközi szociálista kongresszus mai ülésén határozati javaslatot fogadott el, amely szerint mindazokat az államokat, amelyek még nem ratifikálták a nyolcórás munkanapról szóló egyezményt, felkérjük, hogy ezt haladéktalanul tegyék meg.

— Rövidzárlat. Timisoarán, a gyárvárosi *Mezősor 17.* szám alatt rövidzárlat következtében leégett ma délután egy darálómalom. A kár jelentéktelen. Biztosítva nem volt.

— Állandóan folyik a víz a közutakból. Az aradi *Catedralei* (Thököly) téren levő közút körül állandóan nagy víztócsa áll, amely nemhogy kiszáradna a melegebb napsütéses időkben, hanem állandóan növekszik. Ennek oka nem egyéb, minthogy a közút csatornája állandóan folyik a víz, akár szivattyúznak vizet belőle, akár nem. A nagymennyiségű víz pazarlás természetesen nem marad következmény nélkül, mivel ez a vízművek költségére megy s közvetve hozzájárul a víz árának felemeléséhez. Valakinek csak meg kell fizetni ezt a vízpazarlást s ez a valaki nem lehet más, mint az ezernyi terhektől sújtott közönség. Különben — mint több hozzászólás intezett panaszoslevél írja — az összes aradi közutak hasonló állapotban vannak s mindaddig a lépés nem történt arra nézve, hogy azokat kijavítsák.

— Könyvtárt jó árban vesz Kerpel.

— Szénmezőkre bukkantak a Burgenlandban. *Bécsből* táviratozzák: *Bruck* környékén, Burgenlandban két méter vastag szénrétegre akadtak. A szakértők megállapították, hogy nagyterjedelmű szénmezők területek itt el és ez a szén még a szilíciai szénnél is jobb minőségű. Tavasszal megkezdik a szén kitermelését.

A második

római zarándokut

Kik indulnak Aradról és a Bánátról.

(Saját tudósítónktól.) Szeptember 16-án reggel indulnak el a római katolikus hívők a római zarándoklatra. Eddig már több mint ötvenen jelentkeztek Erdély és a regát több városából és valószínű, hogy a zarándokutra nyolcvan tagú társaság indul el Aradról. Az első ut Velenecébe vezet és az előre elkészített terv szerint az utasok a második éjszákát a lagunák városában töltik. Itt két napig maradnak, azután tovább: Róma, itt kihallgatás a pápánál, pápai áldás, utána Nápoly, Firenze, Asisi, Pádna és vissza. Közben megtekintik Olaszország nevezetességeit, a városok muzeumait, képtárait és szeptember 30-án érkeznek Aradra. Az utat gyors- és expresszvonaton teszik meg a zarándoklók, közvetlen kocsikban. Az olasz határon az olasz kormány hivatalosan fogadja a vendégeket és előre megtörténtek az intézkedések, hogy az utasoknak a legnagyobb kényelemben legyen részük és a szállodákban előre lefoglalt szobák álljanak rendelkezésükre. Az eddig bejelentett zarándoklók közül a következőket jeveztük fel: Dr. Momak Döme feleségével és fiával, Fischer Aladár gimnáziumi igazgató, Martzy Béláné, az Astragyár igazgatójának neje, Kozma Jánosné, Vásárhelyi Béla, Hendl Ödön gépgyáros, Herz Jenő banktisztviselő, Purmann Mártha, Farsang Erzsébet, Sauer János és neje, Spineanu Virgil banktisztviselő (Timisoara), Papp Károly soborsini plébános, Jercberg György és neje Sibiu, Melzer Helén Bucuresti, Zeider Ilona gyógyszerésznő, özv. Zahusky Análné (Zalatna), Nobenschuss mérnök és neje (Targul-Mures), Masznyik Irén (Ghiococ), Schmidt Elekné (Kisénő), Prohászka Lajos (Nagyszentmiklós), Vilhelm János gyáros (Tinoara), a belényesi, az aradi és a misoarai apácafőnöknők, Beck Erna márnő, Gyergyóalfaluból a következők mennek: Fülöp József, özv. Öth Istvánné, Veress Amália, dr. Ávédy Jánosné, Ávédy Bözsi, Szabó Andráné, dr. Miklósi Viktor, Barási József, Fejér Lajos. A zarándoklót dr. Wild Endre és dr. Moay Ferenc vezetik.

MOZI

xx Nibelungen filmrepriz az aradi pollóban. Telt házak előtt vetítette Apolló ezt a hatalmas german kolosszust, amelynek első része ütörtökig marad műsoron. A remény második részét péntektől kezdődőleg tüzte műsorára az Apolló. A german legendán felépült cselekmény teljesen érvényesül a nagystílusú precíz rendezésben, úgy, hogy a minden egyes jelenete szenzációs látványos. Az Apolló ez alkalommal kibővített zenekarral festi a cselekményt. Az előadások 5, 7, 9, 11 órákig tartanak, kezdődnek 10 órákig.

xx Az aradi marosparti nyári mozisínház a kedvezőtlen idő végett meghosszabbította és ma, csütörtökön is műsoron tartja „A végzetes éjszaka” című szenzációsan hatalmas attrakciós filmet Carlo Aldini (Sámson vetélytársa) a világhírű művész, hogy a moziközönségnek alkalmat nyiljék ezen legújabb műveit megismerni. Kezdetétől negyed 10 órákor.

„Arad a gyermekek városa“.

Bucuresi lap érdekes cikke az aradi életről és szokásokról.

(Bucuresti, aug. 26.) Az „Aurora” című elterjedt napilap, a demokrácia organuma, egyik munka társát Erdélybe küldte, aki meglátogatta az erdélyi városokat és impresszióiról naponta beszámol lapjának. Az „Aurora” legutóbbi számában aradi impresszióiról ír a kiküldött újságíró és többek között ezeket írja:

Arad régi, jól kiépült város, számos monumentális épülete van és azt a benyomást kelti a szemlélőben, hogy egy valódi nagy városban van. Különösen szép épület a városháza, amely egyike a legnagyobbaknak az országban és gyönyörködve bámuljuk a művészi kirakatokat. Nagyon élénk a tágas, elegánsan berendezett kávéházak, amelyek tisztaságukkal valószínűleg gyűléző helyei a pihenő embereknek. Mégis nyáron csaknem az egész Arad a Maros partján üdül. Estéknél a színek valószínűleg Babilonja tömörül a Marosparton. Ha jobban megfigyeljük, megállapíthatjuk, hogy Arad a gyermekek városa. Semhol sem láttam annyi gyermeket mint ebben a városban. Valamennyi szűk utcán, a parkok és a Maros

partja tele van apró emberekkel, a kik a szabadban üdülnek anyjuk, vagy nevelőnőik felügyelete mellett.

Az aradi hölgyek nem tűnik annyira feltűnően a divat luxusát. Erről könnyen megkülönböztethetők a regátbeliektől. Bennük kifejlődött az anyai büszkeség és fő gondjuk, hogy izlésesen, sőt fényűzően öltöztessék gyermekeiket. Ezt a szokást károsnak tartja a cikk írója, mert azt véli, hogy a gyermekek megszokják a fényűzést és ha felnőnek, kerülni fogják a munkát. Aradon nagyban üzik a sportot, de nem divatból, hanem fizikai szükségből. A sport tereket óriási közönség látogatja és mindenki lelkesedik a sportokért. Aradon a lányok is sportolnak. Nem egyszer viszik el a pálmát a fiuktól, különösen a teniszben és az uszásban.

Végül dicséri az aradi sportklubokat, amelyek nagyban hozzájárulnak az egészséges generáció megteremtéséhez. Cikkét így fejezi be: Mennyi sokat és jót lehetne írni Aradról, amelyről azt hinné az ember, hogy a párisi délkör vonalába esik. A tévedést csak akkor vesszük észre, midőn utunk Bucurestibe vezet.

xx Jön! Családi háromszög Mosjonkinnel, Lissenkóval és Colinnal a főszerepekben.

xx Az aradi-Uraniában ma, csütörtökön szenzációs dráma kerül vetítésre, amelynek az előadások 6, fél 8 és egy negyed 10 órákor kezdődnek.

Egy elhunyt csodarabbi családja a pénzhamisítási bűnperben.

A csodarabbi fia cseh bankjegyeket is hamisított.

Debrecenből jelentik: Ma átkísérték az ügyészség fogházába Friedländer Samut, az olaszliszka kereshető, az ottani csodarabbi 22 éves fiát, akit, mint tegnap megírtuk, a rendőrség millió bankjegyek hamisítása miatt tartóztatott. Friedländer vallomásaiban előadta, hogy az olaszliszka és a nemrég elhunyt bodrogkereszturi csodarabbi családja között régi a harag. A bodrogkereszturi Sájale csodarabbi halála után a hívők megoszlottak. Az olaszliszka csodarabbihoz is rengeteg pénz folyt be, a templomban és a lakásán egyaránt a perselyekből. Valószínűnek tartja, hogy a bodrogkereszturi rabbi családtagjai bosszúból csempészték be az olaszliszka perselyekbe a hamis bankjegyeket, amelyeket nála találtak. A rendőrség ezzel a védekezéssel szemben megállapította, hogy Sátorajaujhelyen 21, Olaszliszkán 7 és a debreceni postahivatalnál 10 darab hamis egymillió koronás bankjegyet találtak, amelyet az olaszliszka csodarabbi fia adott ki.

A pénzhamisítási ügyben a kassai rendőrség egyik főtisztviselője ma Debrecenbe érkezett és részt kér a nyomozásban. Hír szerint a „csodagyerek” nemcsak magyar bankjegyeket, hanem nagycimletű szokolokat is hamisított és ehhez megszervezett bandája volt. Az olaszliszka csodarabbi is kihallgatták a detektívek. Kijelentette, hogy semmit sem tudott fia üzelméről, a dolgot nagyon röstelli, mert erre a fia egyáltalán nem volt rászorulva.

A tegnapi orkán áldozata.

Súlyosan megsérült egy ember. — Megvadult lovak belerohantak egy kirakataba

(Saját tudósítónktól.) A tegnapi Aradon végigszárgult hatalmas orkán pusztításairól csak ma délután érkeztek be a jelentések az aradi államrendőrséghez. A mellékutakban kéményeket döntött le a zivatar és nagyon sok háznak a tetejét teljesen megrongálta. A vihar súlyos szerencsétlenséget is idézett elő. A Calea Radnei (Radnai) uton egyik emeletes ház ablakát kitépte a szélvész és a nehézkéményfakertes üvegablak Pecican Pál micalacai lakos fejére zuhant. A szerencsétlen ember vérző fejjel terült el a földön és a megjelent mentők beszállították a kórházba. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy Pecican Pál fején és bal vállán szenvedett súlyos sérüléseket. Álla-

potája nem életveszélyes.

A Str. Romanului (Zrínyi) utcában levő Ipar- és Népbank egyik hatalmas kirakata szintén a tegnapi vihar áldozata lett. *Deutschi Testvérek* aradi szódavizgyáros kocsisa *Gerdan Pasca* kocsiával a bank előtt haladt, amikor kitért a vihar. A lovak megbokrosodtak és belerohantak a nagy kirakatiüvegbe. A hatalmas ablak darabokra zúzódva zuhant a járdára és a megvadult lovakat alig lehetett megfékezni. A bank jelentése szerint a kár felülmúlja a 25 ezer lejt.

A postaépület tetejéről egy nagy pléhdarabot szakított le a szélvész. A vihar ereje a súlyos pléhdarabot messze sodorta a levegőbe és a megrémült emberek ijedten menekültek, attól félve, hogy a súlyos tárgy a fejükre zuhan. Szerencsére azonban a pléhdarab az ucca közepére esett, így nem történt szerencsétlenség. A külvárosokban sok kéményt ledöntött és rengeteg házat megrongált a zivatar. Sok helyen leborította a fakerítéseket és az udvarokban összedöntötte a gyengébb faépítményeket: magtárakat, ólakot és kamrákat. A vihar által okozott károkat hozzávetőlegesen sem lehet megállapítani. Szakértők véleménye szerint azonban bizonyos, hogy a károk jóval felülmúlják a százezer lejt.

BETTAUER:

Nagyváros zsidók nélkül, 150 lej. Sándor Hirlapjában Arad.

Demonstráció a halállal!

Tizenkét öregember hajlandó magát kivégeztetni villamosszéken, hogy tüntessen a halálbüntetés ellen.

Newyorkból írják: Az amerikai Prisoners Relief Society, a rabokat védő szövetség mozgalmat indított a halálbüntetés eltörlése ellen. Mindenütt gyűléseket tartanak és azt hangoztatják, hogy az embernek nincs joga elvenni más ember életét. A villamosszéken való kivégzés, mondják, a legkegyetlenebb büntetések egyike. Amikor folyton a civilizáció szükségességét hirdetik, a gyakorlati életben egyáltalán nem követjük ezt az elvet. A legutóbbi gyűlés Washingtonban volt. Dr. Walter Murphy washingtoni orvos mondott nagy beszédet a halálbüntetés ellen és kijelentette, hogy hajlandó volna föláldozni magát az elvéért. Hajlandó volna nyilvánosan kivégeztetni magát villamosszéken, hogy mindenki lássa, milyen kegyetlen ez a büntetés. Beszédének hatása alatt nyomban jelentkezett nála tizenkét öregember, akik kijelentették, hogy ők is hajlandók meghalni a villamosszéken, ha ez olyan hatásos tüntetés lenne, hogy ennek következtében eltörlőnék a halálbüntetést.

Zengő rimben csendül meg a nóta,
A Farmodont foggépéni nem volt
[még jobb soha!]

Ujra kapható a biztos hatása „Radikal” patkányirtó anyag minden gyógyszerárban és drogeriában. Ne fogadjon el mást, mint az eredeti, régi, jó „RADIKAL”!

LEGUJABB

Avram István Temes megye új prefektusa.

Megbízható forrásból eredő hírek szerint Avram Istvánt, a kamara volt elnökét, aki néhány hét előtt belépett a liberális pártba, néhány napon belül kinevezik Temes-Torontál vármegye prefektusává.

Közgazdaság.

Zürichben 2.60, Párisban 10.80 a lej.

HELYI VALUTAÁRAK

(Augusztus 26.) Áru: Francia frank 9.40, svájci frank 38, dollár 199, angol 960, szokol 5.95, lira 7.50, dinár 3.50, osztrák schilling 28, márka 47, magyar korona 355.

Pénz: Francia frank 9, svájci frank 37, dollár 198, angol font 940, szokol 5.80, lira 7.40, dinár 3.40, osztrák schilling 27.50, márka 46, magyar korona 365. Kifizetések: Páris 9.56, Zürich 39, Newyork 201, London 978, Prága 6, Milánó 7.55, Belgrád 3.60, Bécs 28.50, Berlin 48.20, Budapest 342.

ZÜRICHI TŐZSDENVITÁS. (Augusztus 26.) Berlin 122.35, Amsterdam 208, Newyork 516, London 2507, Páris 24.20, Milánó 19.20, Prága 15.30, Budapest 0.0072.55, Belgrád 9.22.50, Bucaresti 2.60, Varsó 0.00087.50, Bécs 0.0072.65.

ZÜRICHI TŐZSDEZÁRIAT. (Augusztus 26.) Berlin 122.87.50, Amsterdam 208, Newyork 516, London 2507, Páris 24.15, Milánó 19.30, Prága 15.30, Budapest 0.0072.50, Belgrád 9.22.50, Bucaresti 2.60, Varsó 0.00087.50, Bécs 0.0072.65.

A ZÜRICHI UTÓTŐZSDÉN a lej 2.60-al jegyezték.

A MAGYAR NEMZETI BANK HIVATALOS ÁRFOLYAMA. (Augusztus 26.) Páris frank 3333-3363, Bécs osztrák korona 99.90-100.50, Zürich svájci frank 13.783-13.883, Prága 2104-2116, szokol 2098-2116, Newyork dollár 70.980-71.410.

Román-magyar kereskedelmi szerződés. Budapestről táviratozzák: Báró Villányi Frigyes bucarestii magyar követ a napokban Budapestre érkezett, ahonnan Inkepusztára utazik gróf Bethlen István miniszterelnökhöz és szombaton visszatér Bucarestbe. A Magyar Hírlap szerint a kátogatás kapcsolatos a magyar-román kereskedelmi szerződést előkészítő tárgyalásokkal. A jugoszláv és a cseh kereskedelmi szerződések tárgyában indított ta-

nácskozások meglehetősen előrehaladottak, ezzel szemben a román-magyar tárgyalások még csak kezdetleges stádiumban vannak és számos akadály gátolja a megegyezést. A magyar-román gazdasági szerződés Középeurópa szempontjából igen nagy fontossággal bír és ezért akció indult meg, hogy komolyabb formában kezdjék meg a tárgyalásokat.

A mohácsi vészt ünnepli Magyarország.

Négyszáz éves évfordulóra készülnek. — Az országos ünnepségeken Törökország is részt vesz.

Budapestről jeleltük: Magyarország a jövő évi augusztus 29-én nagyszabású országos ünnepségekkel ünnepli meg a mohácsi vész négyszáz éves évfordulóját. A mohácsi barátok híres templomát restaurálni fogják. A csata lefolyásáról filmet készítenek. Az ütközet egyes jeleneteiről festményeket is készített az állam „A magyarok bejövetele” című Feszty-körképéhez hasonlóan. A mohácsi vészről készült körképet legelőször Mohácson állítják ki, lazután Budapestre viszik a nemzeti múzeumba. Megnyitják Mohácson az emlékmúzeumot is, amely nemcsak a csatater relíkviait csoportosítja, de a környéken található összes történelmi és a történelem előtti időkbeli származó emlékeket is. A relíkviaik eddig négy hatalmas termet töltenek meg.

A mohácsi csatavesztés emlékei: ágyúk, fegyverek, régi feljegyzések, krónikák, török levelek már össze vannak gyűjtve. Új templomot is építenek a hősök emlékére. Érdekes, hogy Törökország is részt akar hivatalosan venni a mohácsi jubileus emlékünnepségeken.

A felelős szerkesztő:
RÉTHY JÓZSEF
távollétében a szerkesztésért:
KAROLY SANDOR
felel.

Cenzurat: Prefectura J. detulul.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

Megjelent és mindenütt kapható Bicsérdy, a gyilkos!

! a legaktuálisabb és legérdekesebb röpirat !

A nagy veszteségtől lesújtva, megtört szívvel tudatjuk, hogy forrón szeretett drága jó testvérünk, a legjobb rokon

Reich Sándor

a Reich B. Károly Fia és Társa cég főnöke

életének 48. évében folyó évi augusztus hó 21-én, a Wien melletti Badenben hirtelen elhunyt.

Felejtethetlen emlékü, drága halottunk hült tetemét haza szállítottuk és f. évi augusztus hó 27. napján délután fél 8 órakor helyezzük az aradi izr. temető halottas házából örök nyugalomra.

Drága emléket sohasem felejtjük el!

Arad, 1925. augusztus 26-án.

Reich Jenny öz. Feiner Mórné, Reich Pál, Reich Ferenc, Reich Aranka Mencer Adolfné, Reich Antal, testvérei: Öz. Róth Bernátné, Schwarz David és neje, Funkestein József, nagybátyja és néneje, Ráskai Miksa és neje, Dr. Székely Ferenc és neje, Reich Árpád és neje, Funkestein István unokatestvérei, Mencer János, Magda, Böszö, Reich Katinka és Károly, Reich Miklós és Lili, unokatestvérei és hugai, Reich Pálné szül. Pösch Erzsébet, Mencer A. Adolf sógora és sógora. 10264

A Reich B. Károly Fia és Tsa. cég tisztviselői kara alkalmazottai és munkásai szinte fájdalommal tudatják, hogy szeretve tisztelt főnökük

Reich Sándor úr

f. hó 21-én Baden bei Wienben rövid szenvedés után váratlanul elhunyt.

A korán elköltözöttben megértő igazságos főnökünket és atyai jóakarónkat gyászoljuk.

Arad, 1925. augusztus hó 27.

A Reich B. Károly Fia és Tsa. cég tisztviselői kara, alkalmazottai és munkásai.

10264

Két szoba, előszoba

színház mellett kladó. Butor is átvethető. Üzletnek is alkalmas.

Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Hosszu
ZONGORA 15.000 lejért,
háló és egyéb butorok, helyszüke miatt sürgősen eladó. 4907
Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Friss dunai hal

érkezett 2287

Luttwák József céghez, Arad.

Villanyszerelők és Cizellőr kerestetik a 'LUMINA'

Első Román Csillár és Fémáru-gyárba Timisoara. IV. Strada General Iofire No. 9.

Előnyben részesülnek kik osillármunkában jártasak. 4915

BALVÁROSI

egymelőtes bérház, emeleten novemberre elfoglalható 3 szoba, fürdőszoba lakással, azonkívül egy kétszobás lakás, földszinten egy 4 szoba, fürdő, cselédszobás lakás, szuterénben három 1 szoba, konyhás lakás, nagy udvar és 300 m² öles gyümölcsös és veteményes kerttel. 900.000 lejért eladó. Teher 180.000 lej évi 10%-os kamattal. — Megbízott: 18104

Uranul-iroda Arad, főpostával szemben.

Időt és pénzt

takarít meg, ha nem főz be paradicsomot, hanem helyette M. M.

PARADICSOM KONZERVET

vásárol. Minden esomege és fűszer üzletben kapható lesz.

Lloyd 3452

Kérjen ajánlatot az M. M. Konzervgyártól Timisoara. 4376

Sürgőnycim: Emem. Telefoa 20-32.

Ujságmakulatura

5 kgr.-os csomagokban kapható a kiadóhivatalban

Saloniki nemzetközi vásár

1925 október 18-tól 31-ig.

A balkán legnagyobb központi vására, melyet ezer és ezer kereskedő látogat meg minden balkáni államból, nygymint: Görögország, Románia, Jugoszlávia, Bulgária, Albánia, Törökország. Tájékoztatók minden romániai görög konzulátusnál Románia tisztelői képviseleténél. Jean Sapis úr Bucaresti, Str. Gabroveni No. 26. :: Telefoa 26-41.

Az aradi Központi Étterem kerthelyiségében ma este 9 órai kezdettel katonazenekar hangversenyez

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk. — Minden szöveghirdetés ára hétköznap 3 lej — bari, vasárnap 4 lej. — Vastagabb betűvel 6 lej, illetve 8 lej. — A vastagabb betűvel kivont szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket d. u. 5 óráig vesszük fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 30 lej, vasárnap 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetéseket szűntesse meg, amelyek tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhetők, az minden egyes esetben megváltoztatása, illetve helyesbítése. ***** Hirdetéseket telefon útján is feladhatók, telefon szám: 131. *****

Levelezés.

„BOLDOG ÉLETT” jellegének válasz van Barna leánytól az Aradi Közlöny kiadó-jában. 4913

Alkalmazás.

MECHANIKUS TANONCOK jó fizetéssel szeptemberi belépésre felvételtnek Szegfű irógépvállalat Arad, főpostával szemben. 4787

BADOGOS segédek felvételtnek Marik bádogosnál Aradon. 4864

GYERMEKGONDOZÓNŐ, aki ilyen minőségben pár éve működik s a gyermeknevelésben tökéletesen járatos azonnal felvételtük vidékre másfél éves és két és fél éves leánygyermek mellé. Bővebbet az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 300

MOLNARSEGÉD felvétetik azonnalra. Frisch Testvérek Sanmartin. 4888

SZAKÁCSNÉ felvétetik Pollák Sándor Arad, Str. Vladimirescu 22. sz. (Dobó-ucca). 4891

ÜGYES FÜSZERESSEGÉD, ki rövidáru és italszakmában járatos, önállóan is tud dolgozni, azonnal felvétetik 14 napkipróba-időre, csak komoly munkaadó jelentkezzen. Személyesen jelentkezéskor megálla-potás esetén a költséget megtérítom. Fuchs, Gurahost. 4903

ELŐNYOMDÁHOZ román nyelvet bíró leány azonnal felvétetik. Gyakorlati bíró előnyben. „Gloria” Arad, Str. Enănaescu 2. 4902

BLARUSITO LEÁNY, ki a hazai nyelveket bírja, varráshoz ért, azonnali belépésre keresetlik. Lázolca Arad, Bulev. Regina Maria 22. 4906

EGY ápolónő és egy mosónő augusztus 31-től kezdve alkalmazást nyer a katonai kórháznál a várban. Felkértelek a felvételi iródszobában tudhatók. — A parancsnokság. 4910

JÓL FŐZŐ szakácsné keresetlik Temesvársza. Jelentkezni lehet Arad, Str. Tudor Vladimirescu (Dobó-ucca) 22., I. em. 4912

FÜSZER- és csomagó-kereskedő segéd, szeptember 15-re állást keres. Cím az Aradi Közlöny kiadó-jában. 4914

GYAKORLOTT gyermekleányt keresek. Dr. Valkó Arad, Bulev. Carol 55., I. 10264

GÉPMUNKÁST keresek járműjavító gépeimhez. Aufrecht fatélap Arad. 4917

KÉT TAGU családhoz mindenek eselőd vagy bejárónő azonnal felvétetik. Cím az Aradi Közlöny kiadó-jában. 4916

Lakás.

KÜLÖNBJÁRATU butorozott szoba a belvárosban, azonnal kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4909

MAGAS belépésért 6- és hatszobás modern házat, valamint két- és háromszobás lakásokat keresünk ügyfeleink részére. „Páris” ügynökség Arad, Strada Alexandri. 4911

Vétel és eladás.

PALLAS LIBRARIKON 18 kötet 4000 lej. Papini: Krisztus Értékeite 800 lej. Kalaposmagoló, tűregőnyűző papír egy rizama 240 lej. Kétszer papírkereskedő-nél Arad, Bulev. Regala Ferdinánd 21. 1114

TIZENÖTÉZER LEJ itten készített ebédlő perzsaszőnyeg, begedük, antik órák, antik szalon és fotelok, ebédlő, háló, uriszoba, szalon berendezések, részgyűjteményekkel, vitrin, vitrin tárgyak, beszerző perzsaszőnyegek, súlyszelvény Singer gép, hintaszék, store, régi szalonasztal, tennisz rakett, írósztalok, fényképezőgép stb., igen jutányosan eladó. Arad, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-ucca) I. e., jobb. 1000

SINGER karikahajós varrógép nagyon jó-karban eladó. Arad, Strada Cogalniceanu (Mikes Kelemen-ucca) 42. 4904

ELŐNYÖSEN értékesíthető eladni szünetelt butorait, szőnyegeit, háztartási cikkeket, antik tárgyait stb., ha eljuttatja sárgóson Arad, Str. Consistoriului 12. (vált Batthyány-ucca, I. em., jobb. old.) alá. 1000

EZÜSTÖT, antik butort magas árban veszek. két új angol fotel 6000 lejtért eladó. Biedermair garnitúra restaurálva 18.000 lei. Salon Artistique Arad. 2608

EGY atmoszférás stabil gőzkazánunkat megfelelő ráfizetéssel becsapódnok három-négy atmoszférásra, esetleg venniék íyvet. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4989

MACULATURA PAPIR 5 kg-os csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadó-jában. 500

Ingratlan.

ÜZLETHAZAT megvételre keresek kül-országban italmérséssel. Wolf Arad, Bulev. Reg. Ferd. 54., röfösület. 4918

MAGANHÁZ Aradon a belvárosban 4 szoba, fürdőszoba és mellékhelyiségekkel, nagy kerttel, gazdálkodásra alkalmas, eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4919

Oktatás.

ZONGORÁORÁKAT adok haladók és kezdők részére. Cím: Balogh Rhy Arad, Str. Santa Cuzino 4. (Határ-ucca). 4905

Ellátás.

ARAD, Bulev. Regala Ferdinánd (Boros Bényi-terem) kettő 16-20 éves unifiin teljes ellátást kaphat fürdőszoba használattal. Ugyanott uriembernek elsőrendű ebéd-és vacsorát kaphatnak. Cím Rudolf Mosse Arad. 10264

Különféle.

MALOMGÉPEK 1/2, 3/4, hengerzárékek, négyrészi szabóéngő szikszita, darasztító, eladók. — Ugyanitt molnársegéd felvétetik. Braun-malom Micelaca. 4886

KERESÉK
saját kézitégla prèssel rendelkezéket, nagyobb mennyiségű tégla előállításához, valamint I. rendű égetőmestereket tábori kemencéhez.
BŐVEBBET:
Tritthaler Ferenc
épitész irod. Arad, Str. Cosbuc 15.

Valószínűleg angol szöveg
legelőcsöb
beszerzési forrása!
Mindennemű bélés árak, szabó kellékek
állandó nagy raktára
BRITISH IMPORT
Arad, Bulev. Regina Maria 9. (Uj Neuman-ház.)

Tőkebefektetésre kiválóan alkalmas ház, évente c. 100.000 lej jövedelmező iparvállalattal, ipari villanyárammal, gáz, vízvezeték és csatornázással, 2 szoba elő- és fürdőszobás lakással, 400-500 □-öles telken, alkalmi áron 600.000 lejért eladó. 15189

Kizárólagos megbízott Györfly Mures irodája Arad, Str. Unirei (Fábián G.-u.)

Emeletes ház két uccára üzletekkel és lakásokkal, néhány percrenyire a Piata Mihailu Viteazultól, évi 140.000 lej jövedelemmel, ezenkívül elfoglalható 5 szobás, fürdőszobás lakással, 1 üzlet, műhely és pincével 2.000.000 lejért eladó. Kizárólagos megbízott Györfly „MURES” irodája Arad, Str. Unirei (Fábián G.-u.)

Jöjjetek el mindnyájan a chisonowi nagy kiállításra és mintavásárra
Mindem ami festői, tanulságos és nagyszerű Besszarábia és a többi ország részek produkciójából, testvéries összhangban vonul fel ezen a kiállításon. 4379
75% kedvezmény az államvasutakon.
Semmitféle igazolványra sincs szükség! Kérjen az állomáson egy féljegyet, amellyel oda- és visszautazhat. A legjobb alkalom, hogy megismerje Besszarábiát. Nagy ünnepek és szórakozások, hangversenyek, opera, Lunapark, tobogan stb.

Teherliftet és ételfelvonót, minden méret és megterhelésre készít I. rendű 8 kivitelben 8 4821
„DANUBIUS” gépépítő és javító vállalat, Timişoara, Str. 4. Vacarescu (Bom-u.) 36.

Lágy ólom
megvételre kerestetik. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Külföldre utazók figyelmébe!
Utazási (travellers) csekkek kaphatók a Temesi Agrár Takarékpénztár R.-T.-nál!
Külföldre utazók ne vigyenek magukkal készpénzt, hanem csak névre szóló utazási csekket, amelyet a Temesi Agrár Takarékpénztár r.-t. minden külföldi pénznemben kiszolgáltató, amelyek nemcsak Európa, de az egész világ minden nagyobb városában beválthatók.
Olaszországba utazóknak különösen ajánlhatjuk az utazási csekkeket, mert azok minden kisebb fürdőtelepen, utazási irodában és szállodában is beválthatnak.